

**การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ**
**The Teachers' Participation in School Administration under
The Office of Bueng Kan Basic Educational Service Area**

นุสรุา วงศ์จันทร์*
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร**
ดร.ระพีพรรณ ร้อยพิลา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามสถานภาพ 3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 4) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน 5) หาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 530 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนก 0.44 – 0.74 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ
2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน
3. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

คำสำคัญ : มีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

4. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ABSTRACT

This study aimed 1) to investigate the teachers' participation in school administration under the Office of Bueng Kan Basic Educational Service Area, 2) to compare the teachers' participation in school administration under the Office of Bueng Kan Basic Educational Service Area as perceived by school administrators and teachers classified by status, and 3) to compare the teachers' participation in school administration under the Office of Bueng Kan Basic Educational Service Area as perceived by school administrators and teachers classified by working experiences, 4) to compare the teachers' participation in school administration under the Office of Bueng Kan Basic Educational Service Area as perceived by school administrators and teachers classified by school size, 5) establish the guidelines for developing the teachers' involvement in school administration under the Office of Bueng Kan Basic Educational Service Area. The sample groups, obtained through a multi-stage sampling technique, were a total of 530 administrators and teachers from primary schools under the Office of Bueng Kan Basic Educational Service Area in the 2013 academic year. The research instrument was a set of questionnaires with the discrimination power ranged from 0.44–0.74 and the reliability of .97. The data was analyzed through a statistical software program.

The results were as followed:

1. The teachers' participation in school administration under the Office of Bueng Kan Basic Educational Service Area was rated, as a whole, at a high level which ranked at levels from high to low as: academic administration, general administration, budget and personal administration.

2. The comparison on the teachers' participation in school administration under the Office of Bueng Kan Basic Educational Service Area as perceived by administrators and teachers with different status revealed that there was no significant difference. When considering in each aspect, there was also no significantly different in all aspects.

3. The comparison on the teachers' participation in school administration under the Office of Bueng Kan Basic Educational Service Area as perceived by administrators and teachers with different working experience revealed that there was no significant difference. When considering in each aspect, there was also no significantly different in all aspects.

4. The comparison on the teachers' participation in school administration under the Office of Bueng Kan Basic Educational Service Area as perceived by administrators and teachers with different school size revealed that there was significantly different at the .01 level. When considering in each aspect, there was different at the .01 level of significance.

Keywords: Teachers' Participation, Primary School Administration.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 ว่า ครู หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชน และผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน มาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในเขตพื้นที่โดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมนั้นมีมาตั้งแต่อดีต มนุษย์รวมตัวกันเพื่อร่วมคิด วางแผน ที่จะต่อสู้กับธรรมชาติ การทำกิจกรรมใดก็ตามหากทำตามลำพังแล้วก็ยากที่จะประสบผลสำเร็จ การมีส่วนร่วมเป็นความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมของกลุ่มเป็นตัวกระตุ้นให้งานสำเร็จได้ตามเป้าหมายเพราะการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและการทำประโยชน์ การรับผิดชอบ ดังนั้นประสิทธิผลขององค์กรขึ้นอยู่กับความร่วมมือพลังที่จะผลักดันให้ภารกิจบรรลุเป้าหมาย เพราะในบางสถานการณ์หลายหัวดีกว่าหัวเดียว ซึ่งชี้ให้เห็นว่า หลายสมองหลายความคิดดีกว่าความคิดเดียว ดังนั้นผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมองค์กร และถ้าครูมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากเท่าไร ก็ยิ่งมีความเข้าใจในปัญหาขององค์กรและบทบาทของครูมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและจะกระตุ้นให้ภารกิจบรรลุเป้าหมายในทางตรงกันข้ามทั้งสองฝ่ายมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน อาจทำให้ครูแยกตัวออกจากองค์กรทั้งนี้เพราะเขาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับผิดชอบหรือตัดสินใจ (ทวิท ระโหลฐาน, 2552, บทนำ) ดังนั้นควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานทั่วไป

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อที่จะนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริมให้ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
3. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง

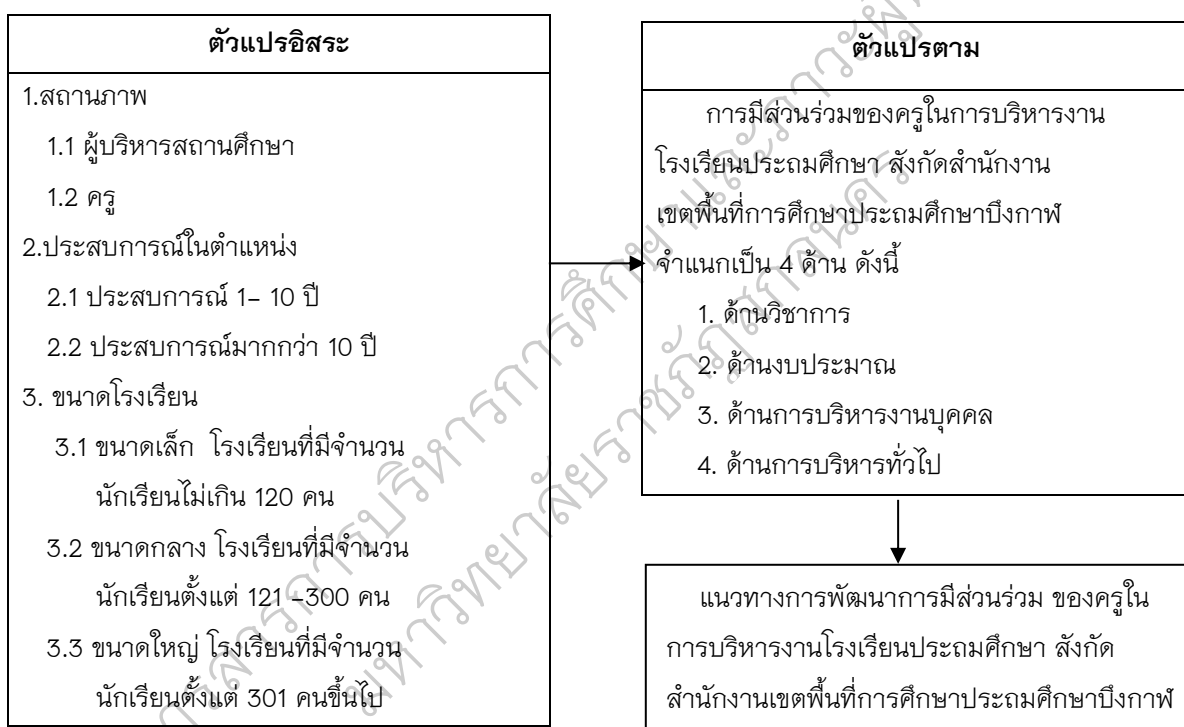
4. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

5. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังภาพประกอบ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2,299 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 212 คน และครู จำนวน 2,087 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 106 คน และครู จำนวน 424 คน รวมทั้งหมดจำนวน 530 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

(บุญชมศรีสะอาด, 2554, หน้า 43) การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือนี้ผู้วิจัยนำไปหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา การใช้ภาษา และด้านโครงสร้าง โดยเสนอหาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านพิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนน รายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) ตามวิธีการของเพียร์สัน ซึ่งการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมทั้งฉบับ มีค่าอำนาจจำแนก 0.12-0.72 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.94 ส่วนค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกในแต่ละด้านปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้ ด้านวิชาการ มีค่าอำนาจจำแนก 0.44-0.66 และค่าความเชื่อมั่น 0.90 ด้านงบประมาณ ค่าอำนาจจำแนก 0.58-0.71 และค่าความเชื่อมั่น 0.91 ด้านบริหารงานบุคคล มีค่าอำนาจจำแนก 0.52-0.74 และค่าความเชื่อมั่น 0.91 ด้านบริหารทั่วไป มีค่าอำนาจจำแนก 0.58-0.73 และค่าความเชื่อมั่น 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยขอหนังสือจากโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี และผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู จากนั้นเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตัวเองได้แบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. สถิติที่ใช้ค่าที (t-test ชนิด Independent Samples)
5. สถิติที่ใช้ค่าที (F-Test แบบ One Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน
3. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูใน

การบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

4. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า” ในปัจจุบันได้มีการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาการจัดการเรียนการสอนของครู และการบริหารงานของผู้บริหารที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมไปมากได้มีการจัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องให้บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย บุคลากรทางการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความพึงพอใจ และมีความรู้สึกรู้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จซึ่งก็หมายความว่าได้เป็นเจ้าของร่วมกัน นอกจากนี้แล้วยังมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลข่าวสารจากหลายด้านเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจและวางแนวทางการพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับ สุชาติ จักรสุทธิ (รุ่งชัชดาพร เวระชาติ, 2550, หน้า 195 ; อ้างอิงจาก สุชาติ จักรสุทธิ, 2549, หน้า 3-4) กล่าวว่า มีส่วนร่วม คือ การที่องค์ประกอบต่างๆ ทั้งครู ผู้เรียน ผู้บริหารการศึกษา ผู้นำชุมชน หรือสมาชิกชุมชน มาร่วมดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยในการดำเนินการนั้นมีลักษณะของกระบวนการ (Process) มีขั้นตอนที่มุ่งหมายจะให้เกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องคือ มีการเปลี่ยนแปลง อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการแก้ปัญหา การร่วมกันกำหนดแผนการใหม่ๆ เพื่อสร้างความยั่งยืนในความสัมพันธ์ของทุกฝ่ายที่เข้าร่วม ซึ่งมีความหลากหลายตามความเกี่ยวข้องของกิจกรรมที่ทำ หัวใจสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ การระดมความคิด อันเป็นการกระจายอำนาจและความสัมพันธ์ที่เป็นแนวราบเสมอภาคกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ แตกต่างกัน” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ไม่ว่าจะผู้บริหารสถานศึกษาหรือครู ซึ่งมีสถานภาพแตกต่างกันก็ตาม ต่างเห็นว่า การมีส่วนร่วมของครูในการ

บริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เป็นไปในลักษณะและทิศทางเดียวกัน เนื่องจากระยะที่ผ่านมา การปฏิรูปการศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ครู ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และในงานด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น งานบริหาร วิชาการ งานบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีทระโหฐาน (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า "ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี แตกต่างกัน" ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันการบริหารงานในระบบที่ใช้ในโรงเรียนเป็นฐาน ทำให้ผู้บริหารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เพราะโรงเรียนมีงานที่ต้องดำเนินการเพื่อตอบสนองกับหน่วยงานต้นสังกัด และชุมชนที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้มีปริมาณงานเป็นจำนวนมากและในบางครั้งผู้บริหารก็ไม่สามารถที่จะดูแลได้อย่างทั่วถึงดังนั้นไม่ว่าครูจะมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันเพียงใด ก็จะต้องมีภารกิจที่จะต้องดำเนินงานเช่นเดียวกัน เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันจึงไม่มีผลในการให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีทระโหฐาน (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า "ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี แตกต่างกัน" ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีบุคลากรน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ จะมีการปฏิบัติงานมากกว่าจึงได้รับนโยบายและปฏิบัติงานในด้านต่างๆ มากกว่า จึงทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากรมาก การรับนโยบายมาสู่การปฏิบัติอาจไม่ทั่วถึง ซึ่งจะเห็นได้ว่าภาระงานของครูที่เกี่ยวข้องกับการบริหารนั้นค่อนข้างมาก โดยเมื่อเทียบกับปริมาณงานและจำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบงานแล้วจะไม่สัมพันธ์กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง จะมีจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ทำให้การบริหารจัดการศึกษาตามบทบาทและขอบข่ายงานไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ

ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนกระทำได้น้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวิท ระโหลฐาน (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปประยุกต์ใช้

1.1 ด้านวิชาการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอนภายในสถานศึกษา และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ผลงานทางวิชาการและรายงานความก้าวหน้าของสถานศึกษา ให้แก่ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดได้รับทราบ

1.2 ด้านงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการเก็บรักษาเงินของสถานศึกษาและร่วมพิจารณาบุคคลทำหน้าที่บัญชี พัสดุ และควบคุมการเบิกจ่ายในสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงบประมาณเป็นไปด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการหาแนวทางจัดสวัสดิการและการให้บริการด้านต่างๆ แก่บุคลากรในสถานศึกษา

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำหนดตัวผู้รับผิดชอบ อย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมของครูเกี่ยวกับการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จรัสพงศ์ สุวรรณวงษ์. (2554). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนบ้านบะยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทวิท ระโหลฐาน. (2552). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- นฤมล พอดิ. (2549). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: ศูนย์มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2553. กรุงเทพฯ: คุรุสภา